Plany naprawy – wytyczne dla domów maklerskich

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, 2016

Spis treści

1. Wstęp 3
2. Wskazania dla optymalnej realizacji planu naprawy 4
   2.1. Część planistyczno-strategiczna i cześć operacyjna planu naprawy 4
   2.2. Obszary ryzyka 6
   2.3. Obszary krytyczne 7
3. Część planistyczno-strategiczna planu naprawy 10
   3.1. Ujawnienie wartości krańcowych kosztów ryzyka oraz określenie dostępnych opcji naprawy 11
   3.2. Określenie wartości krańcowych strat 15
   3.3. Określenie zakresu działalności po przeprowadzeniu działań naprawczych 17
   3.4. Ewidencjonowanie opcji naprawy 18
4. Część operacyjna planu naprawy 20
   4.1. Identyfikacja ryzyka 20
   4.2. Identyfikacja potrzeby uruchomienia planu naprawy 25
   4.3. Wyliczanie wartości dla czynników predykcyjnych 29
5. Ograniczenia w zakresie sporządzania planów naprawy 32
   5.1. Ograniczenia dotyczące części planistyczno-strategicznej 32

Zestawienie najważniejszych aktów prawnych i regulacji dotyczących planów naprawy 34

1. Wstęp

Zgodnie z motywem 21 preambuły *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych* (dalej Dyrektywa BRR) za niezwykle istotne należy uznać, aby instytucje sporządzały i regularnie aktualizowały plany naprawy określające działania, jakie instytucje te powinny podjąć w celu naprawy swojej sytuacji finansowej po jej znaczącym pogorszeniu. Plany te powinny być szczegółowe i oparte na realistycznych założeniach obowiązujących w ramach szeregu wiarygodnych, pesymistycznych scenariuszy rozwoju sytuacji.

W motywie 22 Dyrektywy BRR wskazano, iż plany naprawy powinny w szczególności określać ewentualne środki, jakie mógłby przyjąć zarząd instytucji, jeżeli spełnione są warunki wczesnej interwencji.

Tym samym celem przepisów odnoszących się do opracowania planów naprawy jest przygotowanie przez podmioty kompleksowych rozwiązań poprawiających sytuację finansową podmiotu, w sytuacji zmaterializowania się negatywnych czynników wpływających na działalność podmiotu, bądź też w sytuacji, w której zachodzi wysokie prawdopodobieństwo zmaterializowania się czynników, które negatywnie wpływałyby na sytuację finansową podmiotu.

Podkreślenia wymaga, że największą elastyczność w zakresie sporządzania planu naprawy i przygotowania stosownych wariantów naprawy mają podmioty duże. Podmioty takie mogą dokonywać samodzielnych działań naprawczych w obrębie wykonywanej przez siebie działalności, w tym np. dokonać zbycia bądź restrukturyzacji wydzielonych części biznesu, zbycia działalności dającej wydzielić się w zamkniętym obszarze terytorialnym oraz linii biznesowych bądź podmiotów zależnych. Im wyższa jest proporcja pomiędzy częścią działalności, która może zostać zbyta, a częścią wskazaną do utrzymania po przeprowadzeniu działań naprawczych podmiotu w ramach planu naprawy, tym plan naprawy może być bardziej skuteczny.

Domy maklerskie objęte obowiązkiem sporządzenia planów naprawy są podmiotami relatywnie niewielkimi, o ograniczonej liczbie linii biznesowych i w większości nieposiadającymi podmiotów zależnych mogących być przedmiotem transakcji rynkowej.

Uwzględniając powyższe, niezbędne jest aby proces sporządzania planów naprawy uwzględniał specyfikę działalności prowadzonej przez domy maklerskie, jak również realne możliwości restrukturyzacji działalności oraz pozyskania wsparcia finansowego wykorzystującego zarówno źródła wewnętrzne, jak i zewnętrzne.

Istotnym aspektem planu naprawy jest wskazanie, które części prowadzonej działalności powinny być zachowane po przeprowadzeniu działań naprawczych, a także, skąd i jakie środki finansowe mogą zostać pozyskane dla jej zrealizowania, a w rezultacie – jakie opcje działań naprawczych mogą zostać wykonane.

Prawidłowo przygotowany plan naprawy powinien umożliwić pozyskanie środków finansowych wymaganych do przeprowadzenia działań naprawczych, uruchomienie działań naprawczych oraz przywrócenie stabilności finansowej domu maklerskiego. Wszystkie te zadania mogą być wykonane jedynie pod warunkiem ich wcześniejszego przygotowania i przyjęcia realistycznych założeń w planie naprawy.

2. Wskazania dla optymalnej realizacji planu naprawy

2.1. Część planistyczno-strategiczna i część operacyjna planu naprawy

Niniejszy dokument opracowano w celu stworzenia ram dla części planistyczno-strategicznej i części operacyjnej planu naprawy. Na poziome europejskim uregulowania dotyczące szczegółowych wymogów dotyczących treści planów naprawy zostały zawarte w opublikowanym przez Komisję Europejską w dniu 8 lipca 2016 r. *Rozporządzeniu Delegowanego Komisji (UE) 2016/1075 z dnia 23 marca 2016 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających treść planów naprawy, planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz grupowych planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, minimalne kryteria, które właściwy organ ma poddać ocenie w odniesieniu do planów naprawy i grupowych planów naprawy, warunki udzielenia wsparcia finansowego w ramach grupy, wymagania wobec niezależnych rzeczoznawców, umowne uznanie uprawnień do umorzenia i konwersji, procedury i treść wymogów dotyczących powiadomienia i obwieszczenia o zawieszeniu oraz sposób funkcjonowania kolegiów ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.*

Przy tworzeniu planów naprawy można wyodrębnić co do zasady dwie istotne części:

1) Część planistyczno-strategiczną – służy ona zdefiniowaniu czynników ryzyka i potencjalnych zagrożeń dla domu maklerskiego, określeniu potrzeb domu maklerskiego w zakresie pozyskania środków finansowych dla zmitygowania zdarzeń o charakterze kryzysowym oraz wskazaniu dostępnych wariantów – w zakresie sposobów działania, jak również możliwości ich finansowania.
2) Część operacyjną – polegającą na określaniu sposobów pomiaru ryzyka w poszczególnych obszarach, sposobu identyfikowania sytuacji, w której uruchomienie planu naprawy jest konieczne, a także – wraz z uruchomieniem planu naprawy – wskazaniu, jakie środki finansowe są konieczne

dla poprawy sytuacji domu maklerskiego oraz które warianty naprawy mogą zostać efektywnie zastosowane.

	Działania	Narzędzia	Efekty
Część planistyczno - strategiczna			
Ujawnienie wartości krańcowych kosztów ryzyka	Wyliczenie strat wpływających na wynik finansowy, kapitał i płynność	System stress-testów	Sporządzenie formalnego wykazu potrzeb finansowych podmiotu dla zrealizowania planu naprawy w warunkach utraty stabilności finansowej przez podmioty
Określenie dostępnych opcji naprawy	• Wskazanie ratowanej części biznesu • Określenie źródeł pozyskania środków finansowych • Określenie działań naprawczych oraz horyzontów czasowych dla tych działań	• Katalog podmiotów podległych lub części biznesu do zbycia • Katalog innych form pozyskania środków finansowych dla potrzeb planu naprawy	Sporządzenie formalnego wykazu do jakiego poziomu ryzyka podmiot może efektywnie prowadzić działania naprawcze
Część operacyjna			
Detekcja ryzyka	Określanie obszarów istotnego ryzyka dla podmiotu	• System wskaźników dla identyfikacji i pomiaru ryzyka w poszczególnych obszarach • Wskazywanie przekroczeń wartości granicznych dla wskaźników	Bieżący nadzór organów domu maklerskiego nad pomiarem zagrożeń
Identyfikacja potrzeby uruchomienia planu naprawy	Wyliczenie wpływu bieżących zdarzeń na płynność, rentowność i adekwatność kapitałową oraz wskazanie kwot jakie muszą być użyte w celu przywrócenia stabilności	Narzędzia dla kalkulacji strat finansowych oraz potrzeb względem opcji naprawy	Określenie formalnych warunków dla decyzji o uruchomieniu planu naprawy oraz uruchomieniu wskazanych opcji naprawy

Opracowywanie i aktualizacja planu naprawy muszą stanowić spójny i całościowy proces, w którym można wyodrębnić szereg koniecznych do podjęcia działań, terminy ich wdrożenia oraz oczekiwane efekty wdrażanych działań.

Za niezwykle istotne należy uznać zachowanie spójności pomiędzy założeniami przyjętymi dla poszczególnych zagadnień ujętych w ramach planu naprawy, ponieważ:

- wielkość i specyfika działalności wskazanej do utrzymania po przeprowadzeniu działań naprawczych powiązana jest z zakresem tych działań i możliwym katalogiem wariantów naprawy;

- zdolność do finansowania wynikająca z wariantów naprawy powiązana jest z zakresem ewentualnej likwidacji części działalności.

Wszystkie założenia i wyniki wyliczeń powinny być dostępne na bieżąco, jako gotowy katalog rozwiązań, uwzględniający możliwe warianty naprawy w sytuacji zmieniających się warunków rynkowych, zapewniających zgodność działalności domu maklerskiego z normami regulacyjnymi.

2.2. Obszary ryzyka

Plan naprawy powinien odnosić się do wszystkich istotnych obszarów (kategorii) ryzyka na które narażony jest dom maklerski w związku z prowadzoną działalnością. Tym samym analiza ryzyka powinna być szeroka i obejmować m.in. ryzyko płynności, kredytowe, rynkowe, kontrahenta, operacyjne itd.

Obszarami, które mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla stabilności domu maklerskiego, są płynność, rentowność i adekwatność kapitałowa.

Na schemacie zamieszczonym poniżej przedstawiono ujmowanie poszczególnych obszarów ryzyka w domu maklerskim w systemie informacyjno-detekcyjnym przeznaczonym dla kierownictwa domu maklerskiego oraz systemie dla wyliczania skutków zagrożeń i identyfikującym sytuacje, w których domowi maklerskiemu zagraża utrata stabilności finansowej.

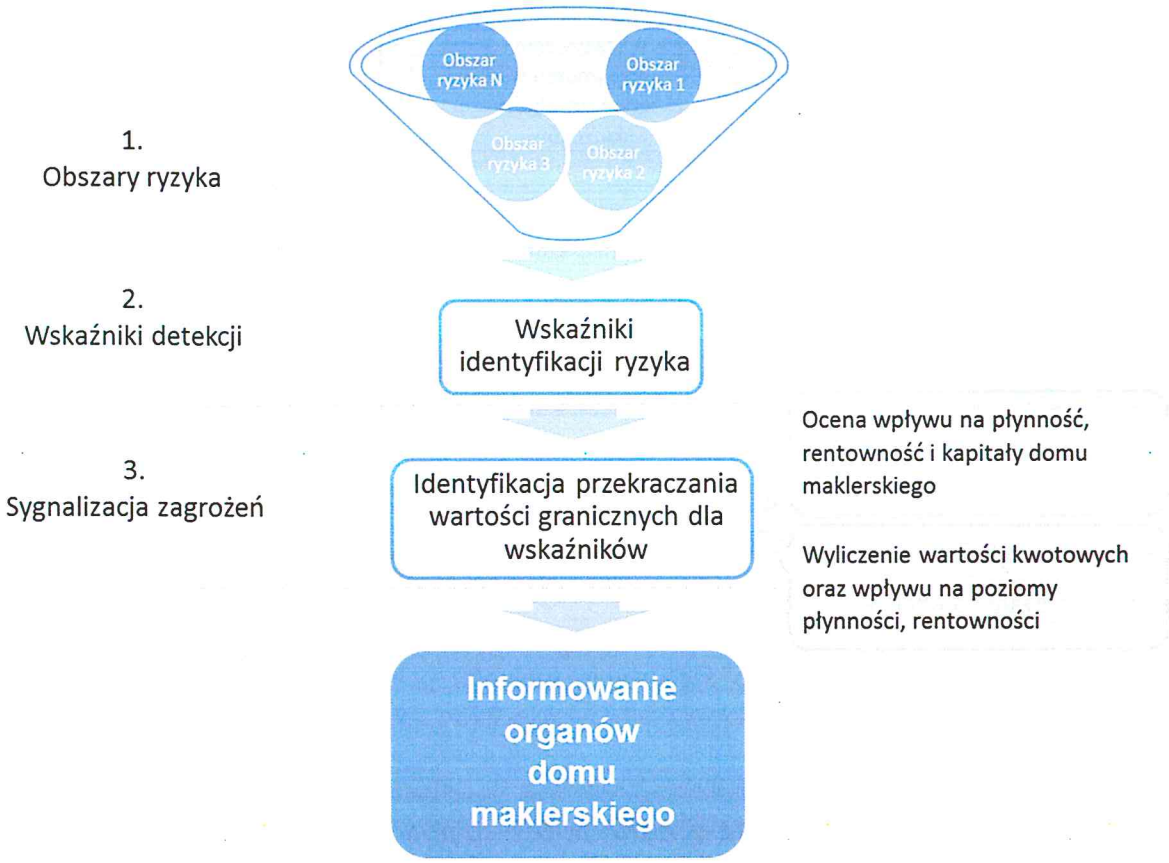

2.3. Obszary krytyczne

Ryzyko może ujawniać się i materializować w wielu obszarach działalności domów maklerskich. Niemniej można wyodrębnić trzy główne obszary mające wpływ na sytuację finansową domu maklerskiego i spełnianie norm regulacyjnych. Brak podjęcia przez dom maklerski stosownych działań naprawczych w ramach planu naprawy, w szczególności uruchomienia w wymaganym czasie i sytuacji planu naprawy, może zagrozić naruszeniem tych norm i być podstawą do podjęcia działań przymusowej restrukturyzacji domu maklerskiego. Za kluczowe obszary mające wpływ na spełnianie norm regulacyjnych należy uznać:

- obszar płynności,
- obszar rentowności,
- obszar adekwatności kapitałowej.

Skutki negatywnych zdarzeń w poszczególnych obszarach ryzyka powinny być ujmowane w kwotach wielkości finansowych, takich jak straty lub zapotrzebowanie na środki finansowe, oraz w wymiarze wartości wskaźnika dla danego obszaru kluczowego. Takie podejście pozwala wyliczać poziom odchylenia od przyjętych przez podmiot wskaźników wewnętrznych uwzględniających wymogi regulacyjne, tak w ujęciu wartości środków pieniężnych, jak również w wymiarze wartości wskaźnika. Jeżeli odchylenie jest negatywne, wówczas jego wartość prezentuje bezpośrednio minimalną wartość zapotrzebowania na środki finansowe dla opcji naprawy.

Poniższy schemat pokazuje sumowanie kwot skutków finansowych wnoszonych przez poszczególne obszary ryzyka na trzy obszary krytyczne działalności domu maklerskiego. W przypadku płynności projekcje finansowe odnoszą się do powstałych luk w zakresie dostępności środków zgodnie z odpowiednimi terminarzami (luki płynności – np., ograniczone spłaty zobowiązań przez kontrahentów, wyłączenie części instrumentów finansowych z obrotu, bądź istotne zmniejszenie się płynności aktywów posiadanych przez dom maklerski itp.).

W przypadku rentowności i funduszy własnych projekcje finansowe odnoszą się do strat lub zdarzeń wpływających na nieoczekiwane przeszacowanie wartości aktywów ważonych ryzykiem.

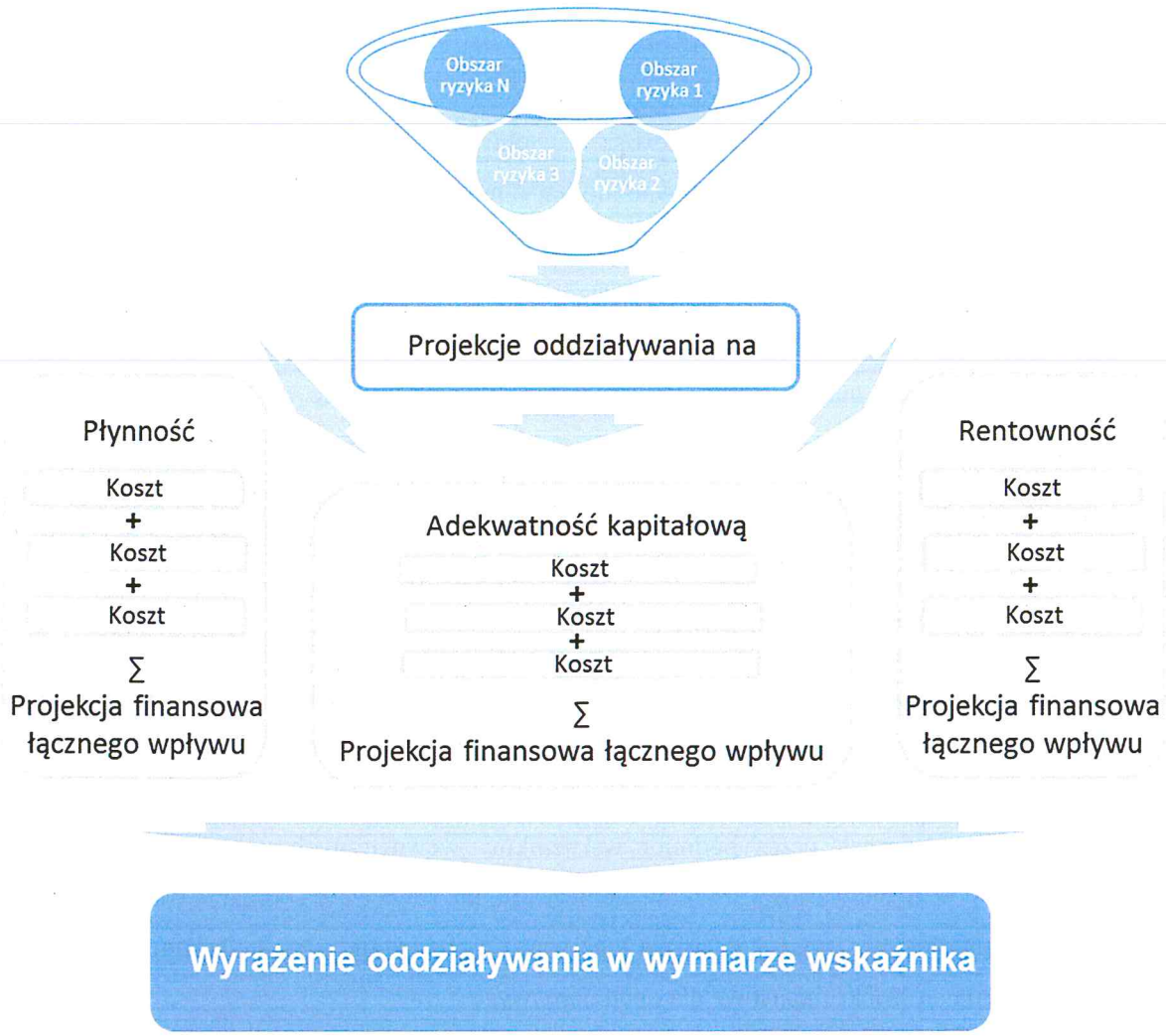

Mechanizmy wyliczenia, obrazujące skutki każdego ryzyka osobno oraz zapewniające sumaryczne zestawienie negatywnych efektów ujawnionych lub oczekiwanych w różnych obszarach ryzyka w domu maklerskim, powinny być wykorzystywane na dwóch etapach planu naprawy.

Pierwszy etap odnosi się do zapewnienia przez dom maklerski efektywności w zakresie ujawniania wartości krańcowych kosztów ryzyka (opisanych w dalszej części dokumentu) w części planistyczno-strategicznej, gdzie stosowne wyliczenia prowadzone są z użyciem stosowanych przez dom maklerski stress-testów. Celem tego etapu jest precyzyjne określenie kwot krańcowego zapotrzebowania na środki finansowe, aby możliwe było przywrócenie stabilności finansowej oraz, aby po przeprowadzeniu działań naprawczych, sytuacja finansowa domu maklerskiego umożliwiała bezpieczne i efektywne prowadzenie działalności, w zgodzie z obowiązującymi przepisami. Produktem końcowym wyliczeń w połączeniu z katalogiem wariantów naprawy jest zestawienie przedstawiające możliwości domu maklerskiego oraz wskazujące, do jakiego poziomu strat i luk płynności jest on w stanie prowadzić własne działania, mające na celu poprawę sytuacji w poszczególnych obszarach krytycznych.

Drugi etap odnosi się do zapewnienia przez dom maklerski efektywności w zakresie identyfikacji sytuacji, w której istnieje potrzeba uruchomienia planu naprawy. Wyliczenia na tym etapie muszą dostarczać wyników pozwalających na uzyskanie w pełni zobiektywizowanych przesłanek dla uruchomienia planu naprawy. W tym kontekście, za niezwykle istotne należy uznać precyzyjne określenie głębokości istniejących i spodziewanych strat oraz luki płynności. Powyższe stanowi niezbędny warunek dla jednoznacznego określenia zapotrzebowania na środki finansowe oraz wskazania właściwych wariantów naprawy. Produktem końcowym na tym etapie jest decyzja o uruchomieniu planu naprawy wraz z uzasadnieniem jego uruchomienia oraz wskazanie stosownego wariantu/ów naprawy, które muszą być niezwłocznie uruchomione (w tym uzasadnienie użycia tych wariantów).

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że uruchomienie planu naprawy powinno być sytuacją wyjątkową, a dom maklerski, w sytuacji identyfikowania czynników wskazujących na wysokie prawdopodobieństwo materializacji się ryzyka w danym obszarze, powinien z wyprzedzeniem (w stosunku do planu naprawy) podejmować działania mające na celu odwrócenie negatywnych tendencji identyfikowanych w prowadzonej działalności, bądź minimalizację ich wpływu na sytuację finansową domu maklerskiego.

Poniżej zamieszczono przykładowy sposób ujęcia wybranych obszarów ryzyka w działalności domu maklerskiego.

Płynność	
Obszar ryzyka	Określenie oddziaływania
Obniżenie ceny papierów wartościowych	Zmniejszenie wartości płynnych środków możliwych do pozyskania w wyniku sprzedaży papierów wartościowych
Ograniczenie finansowania	Brak lub ograniczenie możliwości odnowienia linii kredytowej
Nieściągalność należności	Brak wywiązania się przez dłużnika z warunków umownych, dotyczących w szczególności dokonania płatności
	Dom Maklerski jest zmuszony uregulować zobowiązania za klienta w stosunku do KDPW_CCP
Inne (wskazane przez dom maklerski)	

Rentowność	
Obszar ryzyka	Określenie oddziaływania
Kurs	Wahania kursów walut – spadek wartości aktywów walutowych
Przecena portfela dostępnego do sprzedaży	Utrata wartości portfela w związku ze zmianą wyceny
Przecena portfela handlowego	Utrata wartości portfela w związku ze zmianą wyceny
Problemy finansowe kontrahentów	Odpisy i straty wymagalnych należności z tytułu ryzyka kredytowego od klientów
Inne (wskazane przez dom maklerski)	

Adekwatność kapitałowa	
Obszar ryzyka	Określenie oddziaływania
Kurs	Wpływ na RWA – wzrost wartości aktywów walutowych
Przecena portfela dostępnego do sprzedaży	Utrata wartości portfela w związku ze zmianą wyceny
Przecena portfela handlowego	Utrata wartości portfela w związku ze zmianą wyceny
Wzrost wartości ekspozycji na ryzyko	Przypisanie istotnemu kontrahentowi podwyższonej wagi ryzyka kredytowego
Wzrost kosztu ryzyka	Wzrost obciążenia RZiS odpisami na należności
Inne (wskazane przez dom maklerski)	

Przedstawione zestawienie prezentuje przykładowe ryzyka, które powinny być uwzględnione jako wywierające wpływ na płynność, rentowność i adekwatność kapitałową. Dom maklerski powinien, w zależności od wielkości i modelu biznesowego, uzupełnić tę listę, tak aby zapewnić pełne odwzorowanie najistotniejszych obszarów ryzyka w kalkulacjach weryfikujących spełnienie wielkości regulacyjnych.

3. Część planistyczno-strategiczna planu naprawy

W zakresie części planistyczno-strategicznej dom maklerski powinien wykazać wymiar finansowy potencjalnych strat finansowych lub luki płynności, jakie mogą powstać w wyniku zagrożenia niewypłacalności spowodowanego założonym scenariuszem stress-testowym. Wykonanie takich kalkulacji jest niezbędne dla oszacowania odpowiednich wartości zapotrzebowania na środki finansowe dla opcji naprawy.

Dom maklerski powinien jednoznacznie określić kształt i zakres prowadzonej działalności po zakończeniu działań naprawczych w ramach planu naprawy. Założenie dotyczące ograniczenia skali działalności może być krytyczne dla wiarygodności planu naprawy i realnego osiągnięcia końcowych celów. Szczególne znaczenie ma zmniejszenie zapotrzebowania w zakresie płynności i funduszy własnych, jak również ograniczenie do racjonalnych rozmiarów celów stawianych wariantom naprawy.

Wskazanie wariantów naprawy z prawidłowo wykonanym zestawieniem możliwych do pozyskania środków finansowych pozwala na określenie, czy i do jakiej granicy dom maklerski może prowadzić własne działania w ramach planu naprawy. Niedoszacowanie wartości potrzeb finansowych w sytuacji kryzysowej może doprowadzić do braku wykorzystania pełnych możliwości autosanacji domu maklerskiego przed rozpoczęciem działań w ramach przymusowej restrukturyzacji.

Na etapie tych prac ważne jest zachowanie spójności wewnętrznej pomiędzy trzema zagadnieniami: określeniem, do jakiego poziomu zdarzeń kryzysowych dom maklerski będzie zabezpieczał utrzymanie wypłacalności, zakresem prowadzonej działalności po przeprowadzeniu działań naprawczych i wykazem wszelkich dostępnych wariantów naprawy.

Zobrazowano to na schemacie poniżej.

3.1. Określenie wartości krańcowych kosztów ryzyka oraz ustalenie dostępnych wariantów naprawy

Dom maklerski powinien jednoznacznie określić, które części prowadzonej działalności zostaną zachowane po przeprowadzeniu działań naprawczych w ramach planu naprawy, z uwzględnieniem jednostek organizacyjnych i linii biznesowych.

Dom maklerski powinien dokonać wyliczeń, które pozwolą ujawnić krańcowy wymiar potencjalnych strat finansowych lub luki płynności. Wyliczenia powinny być wykonane z użyciem stress-testów obrazujących zdarzenia o charakterze kryzysowym. Testy takie powinny być wykonane na etapie przygotowania planu naprawy oraz co najmniej raz w roku, a także bezpośrednio po każdej istotnej zmianie modyfikującej model biznesowy domu maklerskiego, tak aby dom maklerski posiadał aktualny katalog potencjalnych zagrożeń i potrzeb w zakresie środków finansowych dla zabezpieczenia realizacji planu naprawy. Stress-testy powinny odnosić się do wszystkich istotnych obszarów ryzyka, jakie związane są z jego skalą działalności, profilem działalności i modelem biznesowym.

O ile analiza zagrożeń i eskalacji ryzyka powinna odnosić się do wszystkich istotnych obszarów ryzyka, to końcowym wynikiem stress-testów powinno być dokonanie wyliczenia kwot krańcowego zapotrzebowania na środki finansowe w trzech obszarach: płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej. Wyliczenia te powinny uwzględniać:

1) Określenie maksymalnych skutków materializacji ryzyka w momencie wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz określenie potrzebnych kwot dla zabezpieczenia wymaganych parametrów w zakresie płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej. Kalkulacja ta pozwala określić przy krańcowo niekorzystnych warunkach:
   a) czy dom maklerski będzie dotknięty zagrożeniem utraty stabilności poprzez lukę płynności, utratę rentowności lub niespełnianie norm w zakresie adekwatności kapitałowej;
   b) jakie kwoty środków finansowych są potrzebne w każdym z tych obszarów dla ich przywrócenia do oczekiwanych poziomów w każdym obszarze krytycznym indywidualnie oraz jakie potrzeby finansowe tworzą trzy obszary krytyczne razem;
   c) czy środki finansowe powinny być zabezpieczane dla jednego z wymienionych obszarów, dwóch obszarów, czy też dla wszystkich trzech.
2) Określenie maksymalnych wartości zapotrzebowania na środki finansowe dla przywrócenia stabilności w obszarach: płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej; wymóg ten jest podstawą prawidłowego zdefiniowania wariantów naprawy i zapotrzebowania na środki finansowe w ramach opcji naprawy.
3) Dom maklerski powinien dokładnie określić, jaki zakres prowadzonej działalności zostanie utrzymany po przeprowadzeniu działań naprawczych w ramach planu naprawy. Specyfikacja ta powinna być precyzyjna i jednoznaczna, wskazując jednostki organizacyjne, linie biznesowe, infrastrukturę technologiczną, zatrudnienie i inne dodatkowe informacje pozwalające na jednoznaczne określenie docelowej działalności.
4) Istotnym elementem planu naprawy jest zestawienie wariantów naprawy oraz źródeł finansowania działań naprawczych zaplanowanych przez dom maklerski w przypadku wystąpienia niekorzystnej sytuacji finansowej. Dom maklerski powinien dokonać szacunków dotyczących poziomu strat i potrzeb płynnościowych, do wartości których posiada zdolność do prowadzenia samodzielnie działań naprawczych. W przypadku, gdy sytuacja domu maklerskiego nie ulega poprawie, ze względu na szybkość/głębokość negatywnych zjawisk lub/i nieskuteczność działań podejmowanych przez dom maklerski, organ nadzoru może zastosować wobec podmiotu szereg działań nadzorczych. Jeśli sytuacja domu maklerskiego ulega dalszemu pogorszeniu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, iż dom maklerski zostanie uznany za zagrożony upadłością, to zgodnie z postanowieniami art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (dalej Ustawa o BFG), KNF niezwłocznie informuje Bankowy Fundusz Gwarancyjny – krajowy organ przymusowej restrukturyzacji – o zagrożeniu podmiotu upadłością oraz o braku przesłanek wskazujących, że możliwe do podjęcia działania nadzorcze lub działania tego podmiotu pozwolą we właściwym czasie usunąć to zagrożenie.

Stosownie do art. 101 ust. 7 Ustawy o BFG, BFG wydaje decyzję o wszczęciu wobec podmiotu krajowego przymusowej restrukturyzacji albo decyzję o umorzeniu lub konwersji instrumentów kapitałowych, w przypadku gdy łączenie są spełnione następujące warunki:

1) podmiot krajowy jest zagrożony upadłością,

2) brak jest przesłanek wskazujących, że możliwe działania nadzorcze lub działania podmiotu krajowego pozwolą we właściwym czasie usunąć zagrożenie upadłością,

3) działania wobec podmiotu krajowego konieczne są w interesie publicznym.

Poniżej zamieszczono schemat obrazujący podejście do procesu wyliczeń na potrzeby wyznaczenia zakresu zdolności domu maklerskiego do przeprowadzenia stosownych działań naprawczych w ramach planu naprawy.

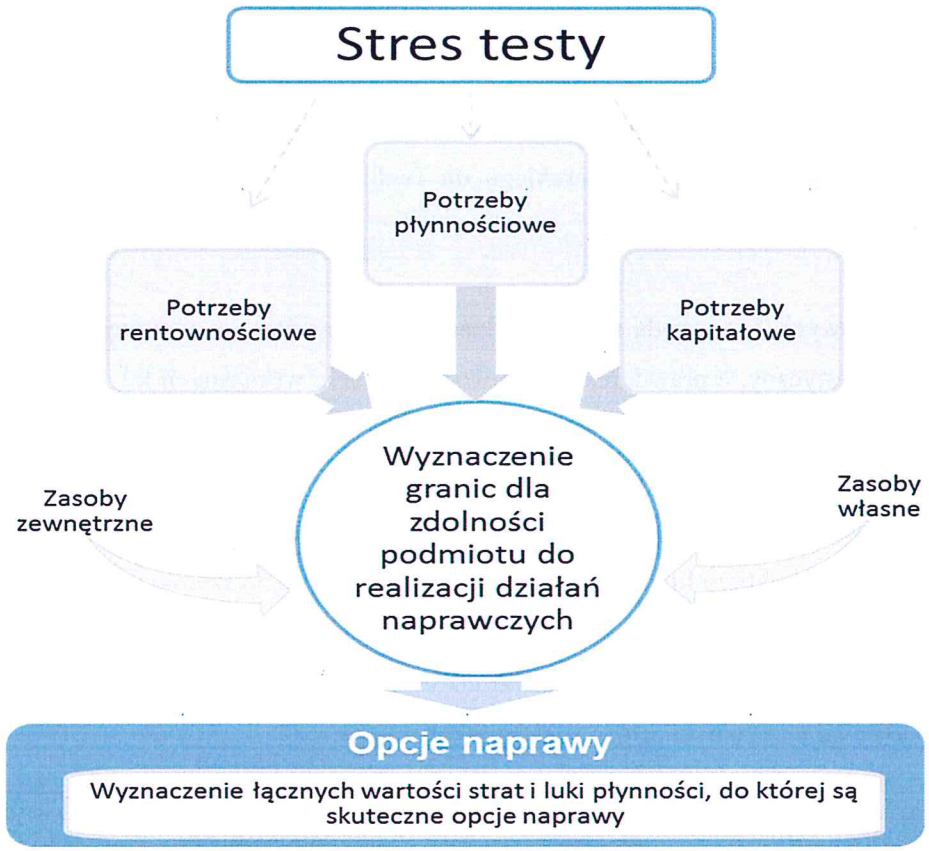

W wynikach wykonywanych obliczeń, odnoszących się do skutków szoków opisanych w ramach stress-testów, dom maklerski powinien odzwierciedlić efekty finansowe dla wszystkich istotnych obszarów ryzyka. Negatywne skutki we wszystkich tych obszarach ryzyka powinny zostać przeliczone na wartości strat i luk płynności oddziaływujących na płynność, rentowność i fundusze własne.

Dom maklerski powinien:

1) określić krańcowe zapotrzebowanie na środki finansowe, tak aby zapewnić stabilne funkcjonowanie przy trwałym spełnianiu norm regulacyjnych w obszarach krytycznych;

z drugiej strony:

2) zdefiniować możliwe sposoby prowadzenia działań naprawczych, uwzględniając zarówno własne zasoby (możliwości działania wykorzystujące instrumenty dostępne dla podmiotu), jak również działania oparte na podmiotach zewnętrznych, w tym w oparciu o zasoby pochodzące od podmiotów dominujących;
3) przedstawić zestawienie źródeł pozyskania środków finansowych dla realizacji opcji naprawy;

w rezultacie:

4) sporządzić zestawienie porównujące wyniki, ujawnionych w ramach analizy, potencjalnych strat i luki płynności z listą dostępnych opcji naprawy – porównanie to pozwala określić, do jakiego poziomu zdarzeń kryzysowych dom maklerski może prowadzić samodzielne działania naprawcze w ramach planu naprawy.

Podejście zaproponowane w przedmiotowym dokumencie precyzuje sposób postępowania, który ma na celu określenie możliwości domu maklerskiego do realizowania działań naprawczych wskazanych w planie naprawy.

Zestawienie środków finansowych, które będą użyte dla finansowania wariantów naprawy, powinno być wykonane w sposób realistyczny, a prawdopodobieństwo pozyskania wskazanych kwot powinno być wysokie i odpowiednio uzasadnione. Szacunki w zakresie pozyskania środków finansowych na potrzeby opcji naprawy powinny być wykonane dla trzech sytuacji:

- Zjawiska kryzysowe odnoszą się jedynie do domu maklerskiego, przy normalnym funkcjonowaniu innych instytucji finansowych. Ocena taka odnosi się do szerokich możliwości zbywania aktywów posiadanych przez dom maklerski – wysokie prawdopodobieństwo dokonania transakcji sprzedaży oraz określenia warunków cenowych.
- Zjawiska kryzysowe odnoszą się do całego sektora finansowego.
- Zjawiska kryzysowe odnoszą się zarówno do domu maklerskiego, jak również do całego sektora finansowego. W takiej sytuacji ceny sprzedaży aktywów domu maklerskiego ulegną istotnym przeszacowaniom w dół – np. dom maklerski powinien założyć przyjęcie współczynnika przeszacowania na poziomie 0,5. Jednocześnie może wystąpić trudność, a wręcz niemożliwość zrealizowania pewnych transakcji sprzedaży wobec awersji innych podmiotów do zakupu pewnych kategorii aktywów.

Dom maklerski powinien przedstawić wewnętrzne zdolności do realizowania opcji naprawy w ww. wariantach. Ze względu na fakt, że w każdej z tych sytuacji dostępne są odmienne zasoby, to również zakres podejmowanych wówczas działań będzie odmienny.

3.2. Określanie wartości krańcowych strat

W celu określenia wartości krańcowych strat dom maklerski powinien przeanalizować wpływ scenariuszy testowych na podstawie zadanych wysokości parametrów.

Poniżej zamieszczono tabele przedstawiające sposób ujmowania wyników wyliczeń dla różnych obszarów ryzyka, skutkujących powstaniem luki płynności lub powstaniem strat oddziaływujących na płynność, rentowność i adekwatność kapitałową.

Dla każdej ze wspomnianych powyżej tabel przewidziano scenariusze stress-testów, które odnoszą się do domu maklerskiego, całego sektora lub mieszane – odnoszące się do domu maklerskiego i całego sektora jednocześnie.

Poza wymienionymi powyżej stress-testami dom maklerski może opracować i dodać dodatkowe scenariusze stress-testowe. Szczególnie jest to zasadne, jeżeli dom maklerski dąży do głębszego uwzględnienia warunków stresu, silniejszego od przedstawionych w poniższych tabelach scenariuszy.

Szczegóły dotyczące prezentowania wyników wyliczeń zamieszczono w tabelach poniżej.

Stress test – Płynność				
Obszary ryzyka	**Scenariusze – zmiana czynnika determinującego zdarzenie**			**Scenariusz odwrotny – zmiana czynnika determinującego zdarzenie**
Obniżenie ceny papierów wartościowych	Czynnik	Zmniejszenie wartości płynnych środków możliwych do pozyskania w wyniku sprzedaży papierów wartościowych o XX%		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Ograniczenie finansowania	Czynnik	Ograniczenie wartości posiadanej linii kredytowej o XX%		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Nieściągalność należności	Czynnik			Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	

Inne (wskazane przez dom maklerski)	Czynnik			Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	

Stress test – Rentowność				
Obszary ryzyka	**Scenariusze – zmiana czynnika determinującego zdarzenie**			**Scenariusz odwrotny – zmiana czynnika determinującego zdarzenie**
Kurs	Czynnik	Osłabienie PLN o XX% wobec wszystkich walut		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Przecena portfela dostępnego do sprzedaży	Czynnik	Spadek wartości portfela o XX%		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Problemy finansowe kontrahentów	Czynnik			Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Inne (wskazane przez dom maklerski)	Czynnik			Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	

Stress test – Adekwatność				
Obszary ryzyka	**Scenariusze – zmiana czynnika determinującego zdarzenie**			**Scenariusz odwrotny – zmiana czynnika determinującego zdarzenie**
Kurs	Czynnik	Osłabienie PLN o XX% wobec wszystkich walut		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Przecena portfela dostępnego do sprzedaży	Czynnik	Spadek wartości portfela o XX%		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Wzrost wartości ekspozycji na ryzyko	Czynnik	Przypisanie istotnemu kontrahentowi podwyższonej wagi ryzyka kredytowego		Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	

Wzrost kosztu ryzyka	Czynnik			Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	
Inne (wskazane przez dom maklerski)	Czynnik			Zmiana czynnika determinującego powodująca zejście wskaźnika wiodącego do poziomu granicznego
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	

3.3. Określenie zakresu działalności po przeprowadzeniu działań naprawczych

Dom maklerski powinien wskazać, które jednostki organizacyjne oraz linie biznesowe[1], zostały wskazane jako część przewidziana do dalszego utrzymania przez właścicieli, oraz jakie opcje naprawy zostaną użyte dla przywrócenia stabilności finansowej oraz zapewnienia funkcjonowania domu maklerskiego przy spełnianiu norm regulacyjnych.

Specyfikacja działalności podmiotu, która została wyznaczona do utrzymania po przeprowadzeniu planu naprawy, powinna zawierać co najmniej:

1) Wykaz jednostek organizacyjnych.
2) Wykaz linii biznesowych.
3) Wykaz podmiotów zależnych.
4) Poziom zatrudnienia.

Dom maklerski powinien w ramach planu naprawy zawrzeć zestawienie tabelaryczne prezentujące w przejrzysty sposób wykaz jednostek organizacyjnych, które uznano za kluczowe i mają być utrzymane po realizacji planu naprawy.

W przypadku kiedy pozyskanie środków w celu realizacji opcji naprawy w sytuacji normalnie funkcjonującego rynku oraz kryzysu na rynku finansowym są istotnie odmienne, wskazane jest, aby dom maklerski przygotował dla każdego z wariantów oddzielną specyfikację zawierającą obszary działalności domu maklerskiego, które pozostaną aktywne.

[1]Za główną linię biznesową uznaje się linię biznesową wraz z powiązanymi usługami stanowiące dla instytucji lub grupy, w której skład wchodzi dom maklerski, istotne źródła przychodów, zysku lub wartości koncesji.
Główne linie biznesowe określa się na podstawie analizy organizacji wewnętrznej instytucji, jej strategii korporacyjnej i stopnia, w jakim główne linie biznesowe przyczyniają się do generowania wyników finansowych instytucji. Wskaźniki identyfikujące główne linie biznesowe obejmują m.in. następujące czynniki: przychody wygenerowane przez główną linię biznesową jako odsetek ogólnych przychodów; zysk wygenerowany przez główną linię biznesową jako odsetek ogólnego zysku; sumę aktywów, przychodów i zysku; wpływ zaprzestania działalności w ramach głównej linii biznesowej na koszty i zyski, jeżeli stanowi ona źródło finansowania lub płynności; perspektywy rozwoju głównej linii biznesowej; atrakcyjność przedsiębiorstwa dla konkurentów pod kątem ewentualnego nabycia; potencjał rynku i wartość posiadanych zezwoleń.

3.4. Ewidencjonowanie opcji naprawy

Dom maklerski powinien przygotować kompletne zestawienie opcji naprawy, zapewniające realizację działań naprawczych. Dla zapewnienia ich skuteczności istotna jest pewność, co do zgromadzenia wymaganych środków finansowych dla potrzeb przeprowadzenia takich działań .
Stąd wyróżniono dwie wartości dla kwot środków, które będą pozyskane na potrzeby działań naprawczych:

- Środki możliwe do zgromadzenia w warunkach normalnego funkcjonowania rynku finansowego. W tym zakresie dom maklerski powinien dodatkowo określić przesłanki uzasadniające przyjęte wartości środków możliwych do pozyskania (np. informacje o zrealizowanych na rynku podobnych transakcjach).

- Środki możliwe do zgromadzenia w warunkach kryzysu na rynku finansowym. Dom maklerski w tym przypadku powinien określić założenia dla ustalenia dyskonta dla wartości oczekiwanych środków w stosunku do wycen dla normalnie funkcjonującego rynku finansowego;

- Ponadto dom maklerski powinien określić brzegowe warunki dla horyzontu czasowego, wskazując moment, po którego przekroczeniu należy uznać realizację opcji za nieskuteczną. W przypadku wariantu zakładającego odbudowę rentowności lub funduszy własnych okres ten nie powinien przekraczać 6 miesięcy.

Niezbędne jest, aby przy przyjmowaniu założeń odnośnie możliwych do pozyskania środków finansowych stosowane było podejście ostrożnościowe. Zbyt optymistyczne podejście w zakresie możliwości pozyskania środków na potrzeby działań naprawczych może doprowadzić do braku zdolności do osiągnięcia celów określonych w planie naprawy.
Dom maklerski powinien wyspecyfikować wszystkie warianty naprawy zgodnie z tabelą zamieszczoną poniżej.

Warianty naprawy					
Nazwa	Opis	Obszar krytyczny	W warunkach normalnych	W warunkach stresowych	Opis działania opcji na kondycję wskaźniki podmiotu
Nazwa 1			Kwota do pozyskania		
			Kwota do pozyskania w wymiarze wskaźnika		
			Maksymalny czas realizowania opcji		
Nazwa 2			Kwota do pozyskania		
			Kwota do pozyskania w wymiarze wskaźnika		
			Maksymalny czas realizowania opcji		
Nazwa ...			Kwota do pozyskania		
			Kwota do pozyskania w wymiarze wskaźnika		
			Maksymalny czas realizowania opcji		
Nazwa N			Kwota do pozyskania		
			Kwota do pozyskania w wymiarze wskaźnika		
			Maksymalny czas realizowania opcji		

Dla każdego wariantu naprawy dom maklerski powinien określić:

1) Nazwę i opis opcji.
2) W ramach którego obszaru krytycznego dana opcja może zostać użyta.
3) Wartość środków finansowych, jakie są możliwe do pozyskania w sytuacji normalnie funkcjonującego rynku.
4) Wartość środków finansowych, jakie są możliwe do pozyskania w sytuacji kryzysu rynku finansowego i podwyższonej awersji instytucji finansowej określonych działań np. nabywania określonych aktywów i zawierania transakcji z innymi instytucjami finansowymi.
5) Maksymalny czas dla zrealizowania danej opcji.
6) Określenie, jak zastosowanie stosownej opcji naprawy może poprawić wartość współczynnika obszaru krytycznego.

Ponadto dom maklerski powinien określić:

1) wpływ realizacji opcji naprawy na działalność domu maklerskiego oraz jego otoczenie (w tym działalność podmiotów zależnych, o ile dom maklerski takie posiada),

2) czynniki, które mogą zagrozić powodzeniu realizacji danej opcji.

Do zestawienia wariantów naprawy powinno zostać dołączone zestawienie przedstawiające graniczne możliwości domu maklerskiego do przeprowadzenia działań naprawczych w ramach planu naprawy. Zestawienie to powinno obejmować w szczególności:

1) Graniczne wartości strat i luki finansowej, do jakich dom maklerski może prowadzić własne działania naprawcze w podziale na możliwości pozyskania środków finansowych na normalnie funkcjonującym rynku finansowym oraz w sytuacji kryzysu w sektorze finansowym.
2) Wpływ zastosowanej opcji naprawy na obszar adekwatności kapitałowej, rentowności i płynności po zastosowaniu opcje naprawy przywrócą współczynniki płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej.

Zasadne jest aby plany naprawy zawierały stosowne deklaracje akcjonariuszy wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo uzyskania przez dom maklerski wsparcia finansowego w sytuacji tego wymagającej, w formie np. zobowiązań, o których mowa w art. 106h ust. 3 ustawy o obrocie, deklaracji akcjonariuszy wynikających z treści § 12 „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych" przyjętych uchwałą KNF z dnia 22 lipca 2014 r., bądź innych zobowiązań gwarantujących poprawę sytuacji finansowej domu maklerskiego przy udziale jego akcjonariuszy.

4. Część operacyjna planu naprawy

4.1. Identyfikacja ryzyka

W toku prowadzonej działalności dom maklerski powinien dokonywać systematycznie pomiaru skali zagrożeń z użyciem wskaźników identyfikujących poziom ryzyka we wszystkich istotnych obszarach ryzyka. W odniesieniu do planów naprawy w dniu 23 lipca 2015 r. zostały opublikowane przez EUNB Wytyczne w sprawie minimalnego wykazu jakościowych i ilościowych wskaźników planu naprawy (dalej Wytyczne).

Zgodnie z pkt 8 przedmiotowych Wytycznych, właściwy organ może częściowo odstąpić od stosowania obowiązkowych kategorii wskaźników planu naprawy, jeżeli uzna, że niektóre kategorie wskaźników planu naprawy są nieprzydatne ze względu na model biznesowy firm inwestycyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, wytyczne wskazują 3 podstawowe kategorie wskaźników, które powinny się znaleźć w planach naprawy sporządzanych przez domy maklerskie, tj.:

- wskaźniki kapitałowe;
- wskaźniki płynności;
- wskaźniki rentowności;

Dodatkowo, zgodnie z przedmiotowymi Wytycznymi instytucje powinny uwzględnić w planie naprawy dwie dodatkowe kategorie wskaźników tj.:

- wskaźniki rynkowe;

• wskaźniki makroekonomiczne;

chyba, że przedstawią właściwemu organowi odpowiednie uzasadnienie, że kategorie te nie odpowiadają strukturze prawnej, profilowi ryzyka, wielkości i złożoności instytucji.

Podkreślenia wymaga, że zawarte w przedmiotowych Wytycznych wskaźniki swoją specyfiką są nakierunkowane na działalność prowadzoną przez banki. Biorąc pod uwagę powyższe niezbędne jest aby dom maklerski dokonał analizy zasadności bezpośredniego zastosowania poszczególnych wskaźników. W przypadku gdyby w ramach przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż wskazane w Wytycznych EBA wskaźniki nie są odpowiednie dla specyfiki działalności prowadzonej przez dom maklerski, podmiot powinien opracować własny wskaźnik dostosowany do skali i specyfiki działalności prowadzonej przez dom maklerski.

Zastosowanie w planach naprawy wskaźników opracowanych samodzielnie przez dom maklerski powinno zostać odpowiednio uzasadnione, wraz ze wskazaniem, iż przygotowany przez dom maklerski wskaźnik jest bardziej odpowiedni do monitorowania ryzyka w danym obszarze działalności.

Przyjęte przez dom maklerski wskaźniki ryzyka powinny zawierać wartości graniczne, określające poziom zagrożenia w każdym obszarze ryzyka.

Dom maklerski powinien posługiwać się taką liczbą wskaźników, która jest optymalna dla zapewnienia dostatecznej i skutecznej identyfikacji potencjalnych zagrożeń. Niezasadne jest używanie wskaźników w sposób nadmiarowy dla kategorii ryzyka nieistotnego dla domu maklerskiego (np. identyfikacja ryzyka walutowego w domu maklerskim nie posiadającym istotnych ekspozycji walutowych). Dom maklerski nie powinien jednak doprowadzić do pominięcia wskaźnika identyfikującego istotną kategorię ryzyka.

Wskaźniki planu naprawy powinny uwzględniać następujące zagadnienia:

- aktualną sytuację podmiotu oraz kierunki zmian w zakresie prowadzonej działalności. Wskaźniki powinny być dostosowane do modelu biznesowego domu maklerskiego oraz powinny uwzględniać przyjętą strategię oraz profil ryzyka;
- obszary, w których dom maklerski jest podatny na powstawanie istotnego ryzyka, skutkującego realnymi zagrożeniami dla wypłacalności, płynności lub utraty rentowności prowadzonej działalności;

Wskaźniki planu naprawy powinny spełniać poniższe warunki:

- wskaźniki powinny działać selektywnie ze względu na wskazywanie zagrożeń – nie ograniczać udostępnianej informacji do stwierdzania, iż wystąpiło zagrożenie, ale pozwalać na identyfikację miejsca zagrożenia;

- zakres używanych wskaźników powinien być proporcjonalny do wielkości i złożoności działalności prowadzonej przez dom maklerski;
- dom maklerski powinien określić stosowne punkty wartości granicznych dla wskaźników, po przekroczeniu których musi podejmować określone działania, o których mowa w planie naprawy lub zawieszać czy odstępować od realizacji pewnych działań;
- ramy wskaźników i związany z nimi system identyfikacji ryzyka powinien być dostosowany do ogólnych ram zarządzania ryzykiem i istniejących wskaźników płynności oraz wskaźników kapitałowych zawartych w planach awaryjnych, a także wskaźników uwzględnionych w planach ciągłości działania;
- przyjęte poziomy wskaźników powinny zostać odpowiednio uwzględnione w procesach zarządzania domem maklerskim oraz w procedurach eskalacji i podejmowania decyzji;
- zakres wskaźników powinien uwzględniać wskaźniki perspektywiczne lub mechanizmy pozwalające identyfikować trendy dla rozwoju zagrożeń i potencjalne skutki, jakie mogą wynikać z dalszego utrzymania negatywnych trendów.

Odpowiednia kalibracja wskaźników powinna uwzględniać wyniki stress-testów oraz czynniki determinujące zdarzenie stresowe, jak również właściwe monitorowanie oraz regularny przegląd w celu weryfikacji przyjętych założeń. Powyższe należy uznać za podstawowe elementy determinujące odpowiedni dobór wskaźników, jak również właściwe wyznaczenie punktów krytycznych (wartości granicznych). Dom maklerski powinien wskazać, w jaki sposób dokonał kalibracji wskaźników i uzasadnić, że przyjęte wartości progowe zostały ustalone w taki sposób, że ich przekroczenie pozwala na podjęcie skutecznych działań we właściwym czasie. Mając na uwadze powyższe za niezwykle istotne należy uznać uwzględnienie w tym procesie szybkości zachodzących zdarzeń i ich „głębokości".

Dla każdego wskaźnika ilościowego powinny zostać określone:

- poziomy zagrożeń - wskazane jest oznakowanie poziomów zagrożeń kolorami (metoda sygnalizacji świetlnej):
    - zielony – poziom bezpieczny – funkcjonowanie domu maklerskiego zgodnie z przyjętą strategią, modelem biznesowym i ustalonym apetytem na ryzyko, w warunkach umożliwiających realizację celów biznesowych,
    - żółty – poziom ostrzegawczy – wskazuje na problemy, które mogą stanowić zagrożenie dla kontynuowania działalności zgodnie z przyjętą strategią i modelem biznesowym, powodujące wzrost określonych kategorii ryzyka do poziomów nieakceptowalnych, tj. wymagających podjęcia określonych działań w celu poprawy sytuacji i zapobieżenia

dalszemu wzrostowi ryzyka, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do wystąpienia sytuacji krytycznej;

- czerwony – poziom krytyczny – osiągnięcie tych poziomów powoduje konieczność podjęcia decyzji w zakresie uruchomienia planu naprawy;

- zmiany i trendy, ze wskazaniem jakie poziomy wartości wskaźnika należy uznać za stanowiące istotne zagrożenie w zależności od różnej dynamiki narastania lub łagodzenia zjawisk kryzysowych.

Biorąc pod uwagę powyższe istotne jest zatem aby:

- progi dla wskaźników opartych na wymogach kapitałowych zostały ustalone na odpowiednich poziomach, aby zapewnić dostateczny dystans do niedopełnienia wymogów kapitałowych mających zastosowanie w odniesieniu do domów maklerskich (w tym minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 92 rozporządzenia (UE) 575/2013 i wymogów dotyczących dodatkowych środków własnych zgodnie z art. 110y ust. 3 ustawy o obrocie;

- progi dla wskaźników płynności zostały skalibrowane na podstawie profilu ryzyka domu maklerskiego oraz czasu potrzebnego do uruchomienia środków naprawczych i z uwzględnieniem potencjału naprawczego wynikającego z tych środków.

Dom maklerski powinien posiadać system monitorowania poziomów wszystkich wskaźników uwzględnionych w planie naprawy. Powyższe nie oznacza jednak, że w każdej sytuacji przekroczenie wskaźników obowiązkowych będzie samodzielnie stanowić podstawę podejmowania decyzji w sprawie uruchomienia lub nie planu naprawy. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest stosowanie podejścia „koszykowego", w którym plan awaryjny jest aktywowany w przypadku jednoczesnego osiągnięcia określonych poziomów przez wskaźniki odnoszące się do różnych obszarów ryzyka np. wskaźniki rentowności oraz wskaźniki adekwatności kapitałowej.

Ponadto w celu prawidłowego określenia sytuacji wymagających podjęcia określonych działań naprawczych bądź uruchomienia planów naprawy, w uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest przyjęcie rozwiązań bazujących na łączeniu wskaźników wiodących ze wskaźnikami pomocniczymi w danym obszarze krytycznym.

Podkreślenia wymaga, że system wskaźników powinien pozwolić na efektywną detekcję potencjalnych zagrożeń oraz umożliwiać domowi maklerskiemu podejmowanie stosownych działań przed uruchomieniem planu naprawy. Działania poprzedzające wprowadzenie planu naprawy powinny uwzględniać eskalację użytych środków w sposób adekwatny do wzrostu zagrożeń dla działalności domu maklerskiego.

Dla każdego obszaru krytycznego (płynność, rentowność, adekwatność kapitałowa,) dom maklerski powinien określić dwie **wartości graniczne**:

1) **wartość graniczna 1** (ostrzegawcza)[2] – uruchamiająca po stronie domu maklerskiego działania zapisane w ramach odpowiednich planów awaryjnych:
   a) Plan awaryjny powinien określać zespół podejmowanych działań oraz terminy przywrócenia domu maklerskiego do stabilnego funkcjonowania z uwzględnieniem trwałego spełniania norm regulacyjnych. Plan awaryjny powinien również uwzględniać możliwość monitorowania sytuacji domu maklerskiego i otoczenia zewnętrznego w celu określenia tempa pogarszania się sytuacji podmiotu oraz narastania zjawisk kryzysowych – o czym mowa poniżej.
2) **wartość graniczna 2** – dom maklerski podejmuje decyzję dotyczącą wdrożenia planu naprawy.

Decyzja w sprawie wdrożenia planu naprawy powinna zostać podjęta w przypadku przekroczenia wartości granicznej 2, odpowiednio w zależności od dynamiki zjawisk kryzysowych lub powzięcia informacji wskazujących na nieuchronność przekroczenia wartości granicznych w bliskiej przyszłości – do 3 miesięcy, w sytuacji gdy działania w ramach planów awaryjnych nie zapobiegły lub nie są w stanie zapobiec zagrożeniu dla stabilnego funkcjonowania domu maklerskiego. Oznacza to, że jeżeli istnieją przesłanki do przywrócenia działalności domu maklerskiego do funkcjonowania zgodnego z normami regulacyjnymi i oczekiwaniami nadzorczymi w ramach planu awaryjnego, to pomimo przekroczenia wartości granicznej 2 dom maklerski może odstąpić od podjęcia działania określonego w planie naprawy, o ile nie wpłynie to negatywnie na ostrożne i stabilne zarządzanie domem maklerskim[3].

Z ostrożnościowego punktu widzenia należy przyjąć, że prognozowane przez dom maklerski przekroczenie wartości granicznej 2 nie może utrzymywać się dłużej niż 3 miesiące w odniesieniu do rentowności i adekwatności kapitałowej oraz 2 tygodnie w przypadku płynności, licząc od dnia pierwotnego przekroczenia granicy 2, a kolejne przekroczenie wartości granicznej w ciągu 12 miesięcy od pierwotnego przekroczenia powinno skutkować automatycznym uruchomieniem planu naprawy. Jednocześnie, w przypadku wdrożenia planu naprawy wskazane opcje naprawy powinny być uruchamiane bezzwłocznie.

Dla wartości granicznej 2 powinny zostać przypisane wartości wymaganych środków pieniężnych, które są niezbędne do pozyskania dla poprawy sytuacji domu maklerskiego w ramach planu naprawy. Kwoty wskazanych środków mają służyć przeprowadzeniu działań naprawczych i trwałej poprawy sytuacji

---

[2] Zgodnie z art. 110zo ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, dom maklerski może podjąć działania określone w planie naprawy pomimo nieosiągnięcia przez wskaźnik, którego dotyczy to działanie, poziomu określonego w planie naprawy. W takim przypadku dom maklerski niezwłocznie informuje Komisję wskazując przyczyny podjęcia działań.

[3] Zgodnie z art. 110zo ust. 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w uzasadnionym przypadku dom maklerski może, ze względu na okoliczności, odstąpić od podjęcia działania wskazanego w planie naprawy pomimo osiągnięcia przez wskaźnik, którego dotyczy to działanie, poziomu określonego w planie naprawy.

podmiotu, tak by możliwe było jego stabilne funkcjonowanie z uwzględnieniem spełnienia wszelkich norm ostrożnościowych. Dom maklerski powinien wskazać prognozowany okres niezbędny dla pozyskania wymaganych środków finansowych w ramach opcji naprawy.

Ponadto dom maklerski powinien określić czas wymagany dla przywrócenia działalności do stabilnego funkcjonowania w warunkach spełniania wymagań regulacyjnych i oczekiwań nadzorczych, przy czym powinno zostać określone, jak długo przekroczone będą określone poziomy ostrzegawcze i w jakim zakresie.

W tym zakresie dom maklerski powinien wskazać wartości wskaźników oraz czas ich utrzymywania, jakie w opinii domu maklerskiego zapewnią efektywną realizację założeń planu naprawy i powrót na ścieżkę stabilnego funkcjonowania.

Jednocześnie zgodnie z art. 110zz ustawy o obrocie w przypadku pogarszającej się sytuacji finansowej domu maklerskiego, w tym w sytuacji kiedy podmiot pomimo przekroczenia ustanowionych przez siebie wskaźników nie podejmuje działań naprawczych, Komisja, w drodze decyzji, może zastosować wobec domu maklerskiego środki wczesnej interwencji, w szczególności nakazać wdrożenie planu naprawy.

4.2. Identyfikacja potrzeby uruchomienia planu naprawy

Częścią decyzji o uruchomieniu planu naprawy powinno być wskazanie opcji naprawy, które powinny być niezwłocznie uruchomione dla przywrócenia stabilnego funkcjonowania podmiotu. Uruchomienie planu naprawy bez zastosowania jakiejkolwiek opcji naprawy lub stosowania działań niezdefiniowanych, jako opcja naprawy jest nieakceptowalne i nie powinno mieć miejsca.

Dom maklerski powinien rozróżniać i określić, czy istniejąca sytuacja na rynku finansowym ogranicza kwoty pozyskiwanych środków finansowych – w takiej sytuacji należy zastosować wariant opcji naprawy dla warunków kryzysu na rynku finansowym.

W tym zakresie należy zwrócić uwagę, że stosowanie przez dom maklerski podejścia opartego na wskaźnikach obszarów ryzyka obliczanych w ujęciu statycznym, może okazać się nieefektywne. Głównym ograniczeniem takiego podejścia jest fakt, że wartości wskaźników wyliczane są jedynie w oparciu o dane sprawozdawcze, co daje w każdej sytuacji „przeszły" obraz sytuacji domu maklerskiego. Jest to informacja ex-post, która może okazać się nieefektywna dla określania uruchomienia działań niezbędnych dla utrzymania stabilnego funkcjonowania domu maklerskiego.

W szczególności:

1. Takie rozwiązanie jest nieefektywne ze względu na fakt, że przyjęcie granicznych wartości dla wskaźników na niskim poziomie, bliskim lub równym minimalnym poziomom regulacyjnym

powoduje, że jeżeli wartość wskaźnika przekracza wartość graniczną, wówczas podmiot znajduje się blisko rzeczywistej utraty stabilności finansowej, co nie pozwala podmiotowi na podjęcie działań z dostatecznym wyprzedzeniem. W szczególności może się okazać, że dom maklerski przekroczy normy regulacyjne przed zastosowaniem działań lub działania domu maklerskiego, pomimo ich uruchomienia nie zdołają zapobiec przekroczeniu norm regulacyjnych.

2. Nieefektywne jest również przyjęcie wartości granicznych istotnie oddalonych od norm regulacyjnych, bowiem zbyt wysokie poziomy mogą powodować uruchamianie planów przedwcześnie i bez istotnego uzasadnienia.

Ze względu na wady stosowania podejścia opartego na stosowaniu wskaźników w ujęciu statycznym, należy użyć wyliczania wartości krytycznych wskaźników z użyciem czynnika predykcyjnego odnoszącego się do wszystkich istotnych obszarów ryzyka. Takie podejście umożliwia wyznaczenie odpowiedniej wartości granicznej dla uruchomienia planu naprawy.

Wartości graniczne, przekroczenie których obliguje dom maklerski do aktywowania planu naprawy, powinny odnosić się do wskaźników płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej. W ramach tych obszarów krytycznych powinny być określone wskaźniki wiodące, które służą do pomiaru wrażliwości instytucji na zmieniające się otoczenie i pozwalają na wykrycie negatywnego wpływu dynamicznie zmieniających się zjawisk kryzysowych na sytuację finansową podmiotu.

W podejściu uwzględniającym czynnik predykcyjny, dom maklerski z odpowiednim wyprzedzeniem jest w stanie identyfikować pojawiające się zagrożenia w głównych obszarach ryzyka i podejmować stosowne działania przeciwdziałające ich negatywnemu wpływowi na sytuację finansową domu maklerskiego i stabilność prowadzonej działalności.

Dlatego takie rozwiązanie należy uznać za bardziej skuteczne w rzeczywistych warunkach kryzysowych. W szczególności rozwiązanie to pozwala efektywnie wskazywać sytuację w której może zaistnieć potrzeba uruchomienia planu naprawy ze względu na:

- możliwość uwzględniania specyfiki rzeczywistych zjawisk negatywnych w każdym istotnym obszarze ryzyka;
- zapewnianie dostatecznego wyprzedzenia w czasie uruchomienia planu naprawy, co daje możliwość uruchomienia opcji naprawy oraz zabezpiecza czas dla zaistnienia pozytywnych skutków wynikających z opcji naprawy.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 110zo ust. 2 ustawy o obrocie, w uzasadnionym przypadku dom maklerski może podjąć działania wskazane w planie naprawy pomimo nieosiągnięcia przez wskaźnik, którego dotyczy to działanie, poziomu określonego w planie naprawy.

Tym samym ustawodawca przewidział możliwość uruchamiania planów naprawy, pomimo faktycznego braku przekroczenia poziomów wskaźników stanowiących podstawę uruchomienia planu naprawy.

Biorąc pod uwagę powyższe, identyfikacji sytuacji, w której wymagane jest uruchomienie planu naprawy, należy dokonać indywidualnie dla każdego obszaru krytycznego – płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej. Należy uwzględnić wartość aktualną wskaźnika obszaru krytycznego oraz przewidywany wpływ wszystkich istotnych dla domu maklerskiego obszarów ryzyka na obszar krytyczny. W doborze obszarów ryzyka, które powinny być uwzględnione w czynniku predykcyjnym można odnieść się do obszarów zdefiniowanych w ramach wytycznych EBA, uzupełniając listę o te obszary, które są istotne dla domu maklerskiego z punktu widzenia jego struktury bilansu i realizowanego modelu biznesowego.

Na schemacie poniżej zobrazowano algorytm dla identyfikowania sytuacji, w której istnieje potrzeba dla uruchomienia planu naprawy.

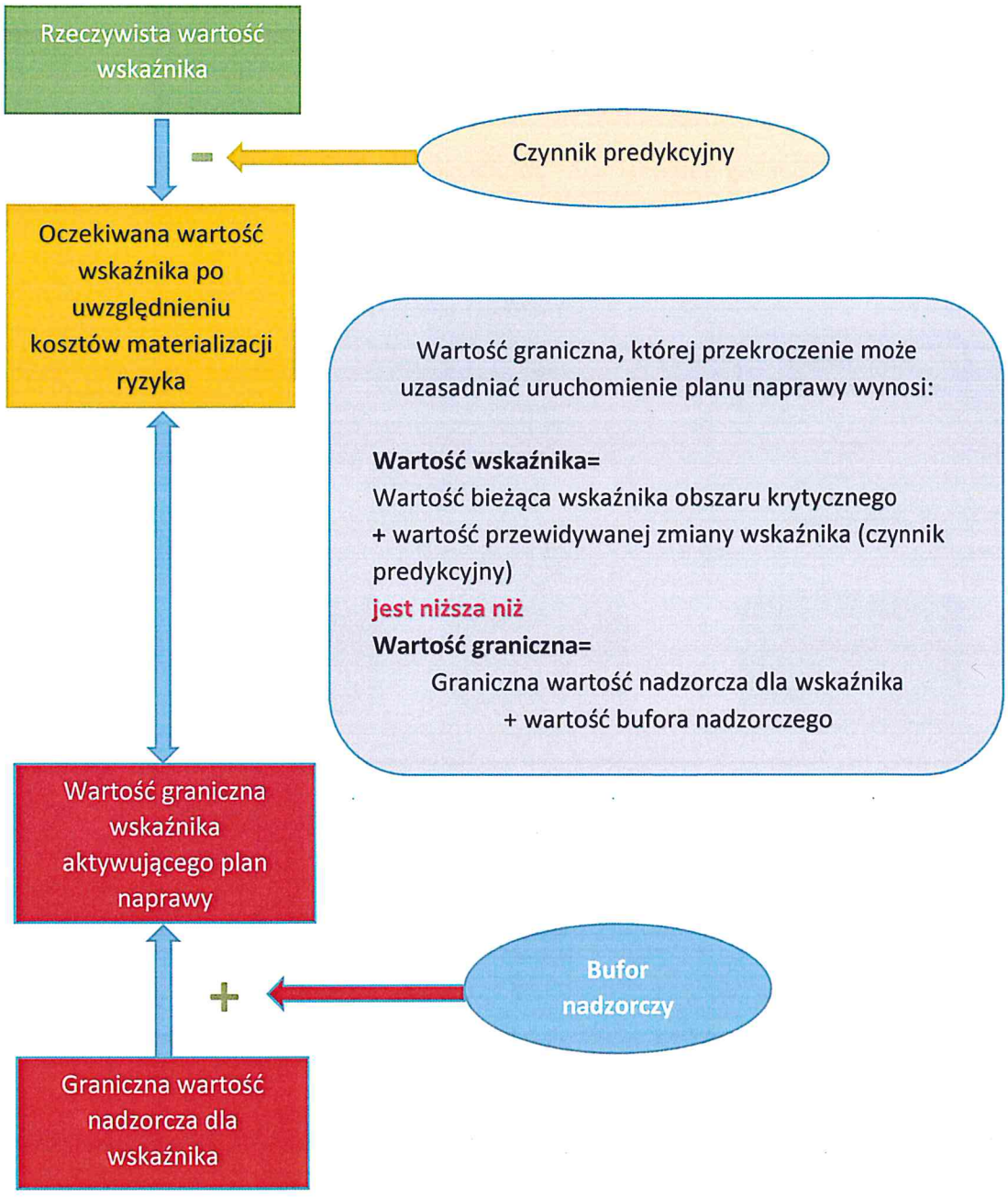

Dla każdego z obszarów krytycznych należy wyznaczyć wskaźniki wiodące oraz obszary ryzyka istotnie wpływające na obszar krytyczny ze względu na potencjalne wartości wnoszonych do obszaru kosztów ryzyka w postaci strat lub luki płynności.

Uruchomienie planu naprawy może być dokonane, jeżeli stwierdzone zostanie zagrożenie stabilności funkcjonowania domu maklerskiego w jednym lub więcej z następujących obszarów krytycznych:

- obszarze płynności,
- obszarze rentowności,
- obszarze adekwatności kapitałowej.

Dla każdego z wymienionych powyżej obszarów krytycznych zaleca się przyjęcie co najmniej następującego zespołu wskaźników wiodących:

- Płynność – przyjęty wskaźnik płynności (WP).
- Rentowność – wskaźnik ROA/ROE[4].
- Adekwatność kapitałowa – wskaźnik TCR.

Na schemacie poniżej zamieszczono informację, jak wygląda identyfikowanie sytuacji, w której niezbędne jest uruchomienie planu naprawy przy uwzględnieniu trzech obszarów krytycznych.

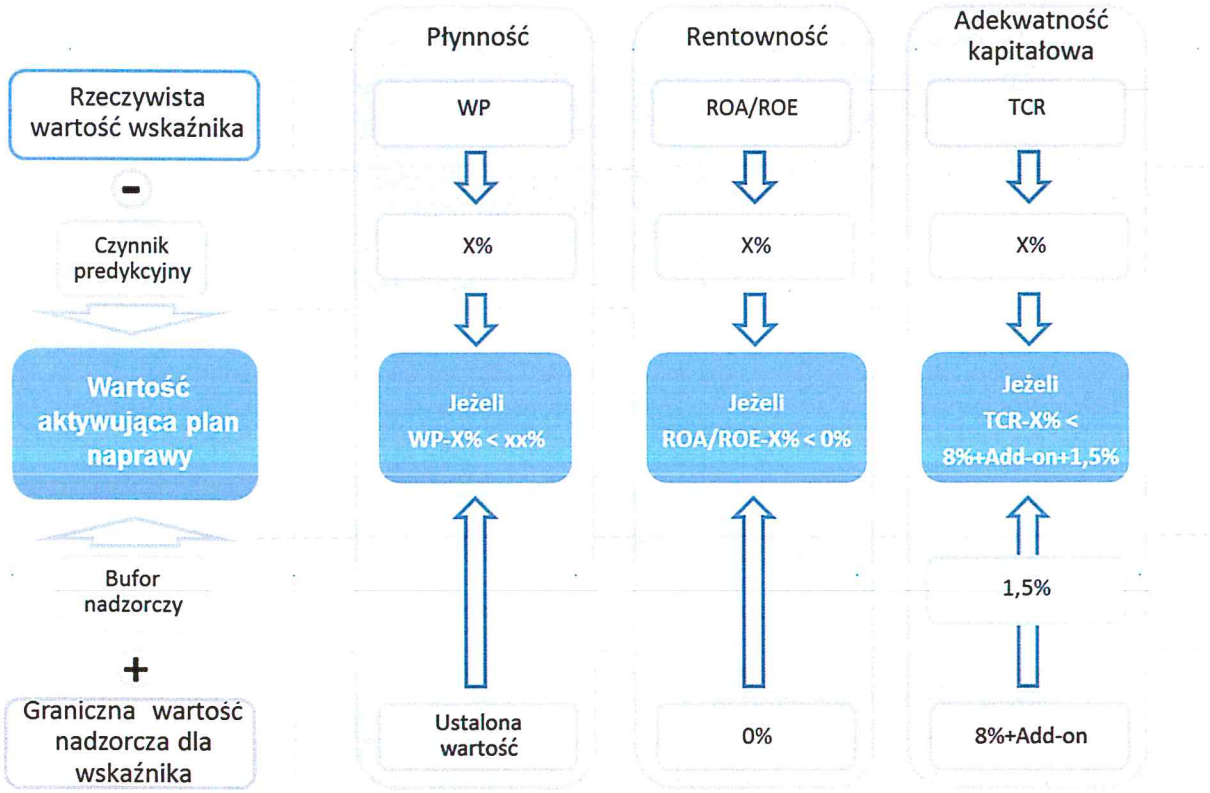

[4] Uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez domy maklerskie dopuszcza się przyjęcie wskaźników obliczonych na podstawie średnich ważonych wartości dla dłuższych szeregów czasowych np. 3 kolejnych kwartałów kalendarzowych

KNF może ustanowić bufory nadzorcze, podwyższające graniczne wymagania regulacyjne dla uruchomienia planu naprawy w obszarze adekwatności kapitałowej. Ponadto zgodnie z art. 110zz ust. 2 ustawy o obrocie *„przy ocenie sytuacji finansowej domu maklerskiego Komisja Nadzoru Finansowego może brać pod uwagę w szczególności zachowanie przez dom maklerski wymogu w zakresie funduszy własnych określonego w przepisach rozporządzenia 575/2013 powiększonego o 1,5 punktu procentowego...".*

Przekroczenie przez wartość wskaźnika adekwatności kapitałowej wartości granicznej dla normy regulacyjnej powiększonej o bufor nadzorczy, przy braku decyzji domu maklerskiego w sprawie uruchomienia działań naprawczych w ramach planu naprawy, może stanowić przesłankę do zastosowania przez Komisję środków wczesnej interwencji wymienionych w art. 110zz ustawy o obrocie, w tym m.in. nakazanie wdrożenia planu naprawy.

4.3. Wyliczanie wartości dla czynników predykcyjnych

Wyliczanie wartości dla czynników predykcyjnych powinno być sformalizowane i objęte procesem ze ściśle zdefiniowanymi (przypisanymi) odpowiedzialnościami i wyznaczonymi ramami czasowymi. Sposób prezentowania wyników wyliczeń zamieszczono w tabelach poniżej. Oddzielnie wyliczane są czynniki dla każdego z trzech obszarów krytycznych – płynności, rentowności i adekwatności kapitałowej. Dla każdego obszaru ryzyka powinny zostać wyznaczone, kwota strat lub luki płynności oraz wpływ na zmianę wskaźnika obszaru krytycznego.

Poniżej zamieszczono przykładowy sposób prezentacji czynników predykcyjnych dla poszczególnych obszarów krytycznych.

Czynnik predykcyjny – płynność					
Obszary pomocnicze Czynnik powodujący zagrożenie (determinanta)		**Projekcja w horyzoncie 7 dni przeprowadzana codziennie**		**Projekcja w horyzoncie 1 miesiąca przeprowadzana raz w miesiącu (lub niezwłocznie w przypadku gwałtownej zmiany zjawiska**	
Obniżenie ceny papierów wartościowych	Czynnik	Zmniejszenie wartości płynnych środków możliwych do pozyskania w wyniku sprzedaży papierów wartościowych o XX%		Zmniejszenie wartości płynnych środków możliwych do pozyskania w wyniku sprzedaży papierów wartościowych o XX%	
	Wpływ	wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika

Ograniczenie finansowania	Czynnik	Ograniczenie wartości posiadanej linii kredytowej o XX%		Ograniczenie wartości posiadanej linii kredytowej o XX%	
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Nieściągalność należności	Czynnik				
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Inne (wskazane przez dom maklerski)	Czynnik				
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika

Czynnik predykcyjny – Rentowność					
Obszary pomocnicze Czynnik powodujący zagrożenie (determinanta)		**Projekcja w horyzoncie 1 miesiąca przeprowadzana raz w miesiącu (lub niezwłocznie w przypadku gwałtownej zmiany zjawiska)**		**Projekcja w horyzoncie 3 miesięcy przeprowadzana raz w miesiącu (lub niezwłocznie w przypadku gwałtownej zmiany zjawiska)**	
Kurs	Czynnik	Osłabienie PLN o XX% wobec wszystkich walut		Osłabienie PLN o XX% wobec wszystkich walut	
	Wpływ	wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Przecena portfela dostępnego do sprzedaży	Czynnik	Spadek wartości portfela o XX%		Spadek wartości portfela o XX%	
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika

Problemy finansowe kontrahentów	Czynnik				
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Inne (wskazane przez dom maklerski)	Czynnik				
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika

Czynnik predykcyjny – Adekwatność					
Obszary pomocnicze Czynnik powodujący zagrożenie (determinanta)		**Projekcja w horyzoncie 1 miesiąca przeprowadzana raz w miesiącu (lub niezwłocznie w przypadku gwałtownej zmiany zjawiska)**		**Projekcja w horyzoncie 3 miesięcy przeprowadzana raz w miesiącu (lub niezwłocznie w przypadku gwałtownej zmiany zjawiska)**	
Kurs	Czynnik	Osłabienie PLN o XX% wobec wszystkich walut		Osłabienie PLN o XX% wobec wszystkich walut	
	Wpływ	wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Przecena portfela dostępnego do sprzedaży	Czynnik	Spadek wartości portfela o XX%		Spadek wartości portfela o XX%	
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Wzrost wartości ekspozycji na ryzyko	Czynnik	Przypisanie istotnemu kontrahentowi podwyższonej wagi ryzyka kredytowego		Przypisanie istotnemu kontrahentowi podwyższonej wagi ryzyka kredytowego	
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika

Wzrost kosztu ryzyka	Czynnik				
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika
Inne (wskazane przez dom maklerski)	Czynnik				
	Wpływ	Wartość	% wskaźnika	wartość	% wskaźnika

W zakresie okresowych prognoz stosowanych do określania czynnika predykcyjnego dla obszarów krytycznych przy użyciu prognoz dla istotnych obszarów ryzyka, należy określić następujące wymagania:

1) Prognozy powinny być wykonywane z następującymi częstotliwościami:
   a) dla płynności – z częstotliwością nie mniejszą niż raz na tydzień – podwyższona częstotliwość dla obszaru płynności wynika z faktu dużej dynamiki eskalacji negatywnych zjawisk w tym obszarze;
   b) dla rentowności i adekwatności kapitałowej – z częstotliwością nie mniejszą niż raz na miesiąc.
2) Wyliczenia powinny odnosić się jedynie do przypadków pogorszenia sytuacji domu maklerskiego w przyszłości. W przypadku prognozowania braku zmiany sytuacji lub poprawy sytuacji istotnej dla obszaru ryzyka należy przyjąć dla efektów, jakie wnosi ten obszar, wartość zero.
3) Raz na pół roku dom maklerski powinien sporządzać zestawienie przedstawiające porównanie wyników wykonanych prognoz z rzeczywistą sytuacją, do której odnosiła się prognoza. Powyższe pozwoli domowi maklerskiemu na dokonanie oceny trafności przeprowadzonych prognoz.

5. Ograniczenia w zakresie sporządzania planów naprawy

5.1. Ograniczenia dotyczące części planistyczno-strategicznej

Zgodnie z motywem 14 preambuły Dyrektywy BRR w przypadku małej instytucji o niewielkim stopniu powiązania i niewielkiej złożoności, plan naprawy można ograniczyć do niektórych informacji dotyczących struktury tego podmiotu, przesłanek dla działań naprawczych i opcji naprawy.

Powyższa zasada wskazująca na istotność kwestii proporcjonalności wyrażona została ponownie w motywie 21, który stanowi m.in., iż wymóg sporządzenia planu naprawy powinien być stosowany

proporcjonalnie, z uwzględnieniem systemowego znaczenia danej instytucji lub grupy i jej powiązań. W związku z tym wymagana treść planów naprawy powinna uwzględniać charakter źródeł finansowania danej instytucji, w tym wzajemnie gwarantowane finansowanie lub zobowiązania, oraz stopień, w jakim wsparcie w ramach grupy jest prawdopodobne.

Należy zwrócić uwagę, że największym katalogiem możliwych do zastosowania wariantów naprawy dysponują podmioty duże, posiadające szereg różnych linii biznesowych, w tym również świadczące usługi przy wykorzystaniu podmiotów zależnych. Tym samym możliwe jest podjęcie przez takie podmioty stosownych działań naprawczych bez istotnego wpływu na utrzymanie lub funkcjonowanie podstawowych linii biznesowych danego podmiotu.

W przypadku domów maklerskich objętych obowiązkiem sporządzenia planów naprawy, podmioty te w porównaniu do innych instytucji finansowych należy uznać za podmioty relatywnie niewielkie, posiadające małą liczbę linii biznesowych, a co za tym idzie ograniczony katalog możliwych wariantów naprawy.

Uwzględniając powyższe, niezbędne jest aby proces sporządzania planów naprawy uwzględniał specyfikę działalności prowadzonej przez domy maklerskie, jak również realne możliwości restrukturyzacji działalności oraz pozyskania wsparcia finansowego wykorzystującego zarówno źródła wewnętrzne, jak i zewnętrzne.

Jednocześnie zgodnie z art. 110zp ust. 1 ustawy o obrocie, KNF może w drodze decyzji wydawanej na wniosek zainteresowanego podmiotu ograniczyć zakres przedmiotowy planu naprawy, biorąc pod uwagę m.in. następujące czynniki:

1) wpływ zaprzestania prowadzenia działalności przez dom maklerski na rynki finansowe, inne instytucje lub na gospodarkę ogółem;
2) wpływ upadłości domu maklerskiego przeprowadzonej w formie standardowego postępowania upadłościowego na rynki finansowe, inne instytucje lub na gospodarkę ogółem;
3) charakter działalności domu maklerskiego, jej zakres i stopień złożoności, strukturę własnościową domu, formę prawną, profil ryzyka, wielkość lub powiązania z podmiotami;
4) zakres działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 i 4, wykonywanej przez dom maklerski.

Szczegółowe warunki stosowania uproszczonych wymogów w zakresie planu naprawy zostały zawarte w Wytycznych w sprawie stosowania uproszczonych obowiązków wynikających z art. 4 ust. 5 dyrektywy 2014/59/UE wydanych przez EUNB[5].

[5] http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1232502/EBA-GL-2015-16+GLs+on+simplified+obligations-PL.pdf/6be31032-5ee3-40d5-a520-c39d4d5e82fc

ZESTAWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH I REGULACJI DOTYCZĄCYCH PLANÓW NAPRAWY

Przepisy unijne

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012.

2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/1075 z dnia 23 marca 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających treść planów naprawy, planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz grupowych planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, minimalne kryteria, które właściwy organ ma poddać ocenie w odniesieniu do planów naprawy i grupowych planów naprawy, warunki udzielenia wsparcia finansowego w ramach grupy, wymagania wobec niezależnych rzeczoznawców, umowne uznanie uprawnień do umorzenia i konwersji, procedury i treść wymogów dotyczących powiadomienia i obwieszczenia o zawieszeniu oraz sposób funkcjonowania kolegiów ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

3. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/911 z dnia 9 czerwca 2016 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do formy i treści opisu umów dotyczących wsparcia finansowego w ramach grupy zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

4. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/778 z dnia 2 lutego 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do okoliczności i warunków, w jakich zapłata nadzwyczajnych składek *ex post* może zostać częściowo lub całkowicie odroczona, oraz w zakresie kryteriów służących określeniu działań, usług i operacji w odniesieniu do funkcji krytycznych oraz określeniu linii biznesowych wraz z powiązanymi usługami w odniesieniu do głównych linii biznesowych.

Przepisy krajowe

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Wytyczne EUNB

1. Wytyczne w sprawie minimalnego wykazu jakościowych i ilościowych wskaźników planu naprawy.

2. Wytyczne w sprawie rodzajów scenariuszy, które należy uwzględnić w planach naprawy.

3. Wytyczne w sprawie stosowania uproszczonych obowiązków wynikających z art. 4 ust. 5 dyrektywy 2014/59/UE.